

ISSN 2146-4456 E-ISSN 2687-5039

BELGİ DERGİSİ

Pamukkale Üniversitesi
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi
Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi

Sayı/Number 21

Kış/Winter 2021

Sahibi/Owner
Merkez adına Müdür
Prof. Dr. Ercan HAYTOĞLU

Yazı işleri Müdürü/ Journal Administrator
Prof. Dr. Tahir KODAL

Editörler/Editors
Prof. Dr. Mithat AYDIN
Öğr. Gör. Cengiz AKSEKİ

İletişim Adresi/Contact Adresse
Pamukkale Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi
Araştırma ve Uygulama Merkezi (Dergi Editörlüğü)
Kınıklı Yerleşkesi 20070, Denizli

Kapak Resmi/Picture of Cover
Fotoğraflarla Atatürk, Genelkurmay Askerî Tarih
ve Stratejik Etüt (ATASE) Başkanlığı Yayınları, Genel
Kurmay Basımevi, Ankara 2011

**Dizgi ve Kapak Tasarımı/Typographical and Cover
Design**
Cansu EKİNCİ

İngilizce Redaktör/ Copy Editing
Öğr. Gör. Ayşe YAVUZ

Basım Yeri ve Tarihi/Place and Date of Printing
Denizli- 01.07.2021

İletişim için Kurumsal E-posta:
belgidergisi@pau.edu.tr

BELGİ DERGİSİ, Ulakbim, Asosindex ve Sobiad
tarafından taranmakta ve Dergipark'ta yer almaktadır.

Bu Dergi Creative Commons Atıf 4.0 Uluslararası Lisansı
ile lisanslanmıştır

Belgi (ISSN 2146-4456 E-ISSN 2687-5039), yılda iki kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Her hakkı saklıdır. Dergide yayımlanan yazıların tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

YAYIN KURULU/EDITORIAL BOARD

- Prof. Dr. Mithat AYDIN(Pamukkale Üniversitesi-Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Erdal AYDOĞAN (Atatürk Üniversitesi-Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü)
Prof. Dr. Zafer ÇAKMAK (Fırat Üniversitesi- Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Mevlüt ÇELEBİ (Ege Üniversitesi-Edebiyat Fakültesi)
Prof. Dr. Ercan HAYTOĞLU(Pamukkale Üniversitesi-Fen Edebiyat Fakültesi)
Prof. Dr. Süleyman İNAN(Pamukkale Üniversitesi-Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Tahir KODAL(Pamukkale Üniversitesi-Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Hayri ÇAPRAZ(Süleyman Demirel Üniversitesi- Fen Edebiyat Fakültesi)
Doç. Dr. Umut KARABULUT(Pamukkale Üniversitesi-Fen Edebiyat Fakültesi)

ALAN EDİTÖRLERİ/ SECTION EDITORS

- Prof. Dr. Bayram AKÇA, (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Mevlüt ÇELEBİ, (Ege Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Yasemin DOĞANER, (Hacettepe Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Abdullah GÜNDOĞDU, (Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Durmuş AKALIN, (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Nejdet BİLGİ, (Celal Bayar Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. İbrahim BOZKURT, (Mersin Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Umut KARABULUT, (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Zafer TANGÜLÜ, (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi /TÜRKİYE)

DANIŞMA KURULU/ADVISORY BOARD

- Prof. Dr. Erdal AÇIKSES (Fırat Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Mehmet AKGÜN (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Mehmet ALPARGU (Sakarya Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Kemal ARI (Dokuz Eylül Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Mithat AYDIN (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Erdal AYDOĞAN (Atatürk Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. İbrahim Ethem ATNUR (Atatürk Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Engin BERBER (Ege Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Üçler BULDUK (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Zafer ÇAKMAK (Fırat Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Mevlüt ÇELEBİ (Ege Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Kemal ÇİÇEK (Türk Tarih Kurumu/TÜRKİYE)
Prof. Dr. H. Aliyar DEMİRCİ (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Orazpolat EKEBAHARLI (TÜRKMENİSTAN)
Prof. Dr. Cezmi ERASLAN (İstanbul Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Yavuz ERCAN (Emekli Öğretim Üyesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Temuçin Faik ERTAN (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Mehmet EVSİLE (Ondokuz Mayıs Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Önder GÖÇGÜN (Emekli Öğretim Üyesi /TÜRKİYE)
Prof. Dr. Sadettin GÖMEÇ (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Abdullah GÜNDOĞDU (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Necdet HAYTA (Gazi Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Ercan HAYTOĞLU (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Osman HORATA (Hacettepe Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Süleyman İNAN (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Bekir KOÇ (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Tahir KODAL (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Enver KONUKÇU (Atatürk Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Nuri KÖSTÜKLÜ (Necmettin Erbakan Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Ayfer ÖZÇELİK (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Neşe ÖZDEN (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Solmaz RÜSTEMOVA (Azerbaycan Millî İlimler Akademisi/AZERBAYCAN)
Prof. Dr. Orlin SABEV (Bulgaristan Bilimler Akd./BULGARİSTAN)
Prof. Dr. Haluk SELVİ (Sakarya Ün./TÜRKİYE)
Associate Professor Grigoriy SHKUNDİN (Moskova Üni./RUSYA)
Prof. Dr. Satay SIZDIKOVA (KAZAKİSTAN)
Prof. Dr. Azmi SÜSLÜ (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Enis ŞAHİN (Sakarya Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Zaza TSURTSUMIA (Tiflis Tamar Mepe Ün./GÜRCİSTAN)
Prof. Dr. Mustafa YILMAZ (Hacettepe Ün./TÜRKİYE)
Doç. Dr. Roza ABDİKULOVA (Kırgızistan-Türkiye Manas Ün./KIRGIZİSTAN)
Associate Professor Gheorghe CALCAN (ROMANYA)
Doç. Dr. Umut KARABULUT (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Associate Professor Gavriil PREDÄ (ROMANYA)
Doç. Dr. İsmail TÜRKÖĞLU (Mimar Sinan Ün./TÜRKİYE)
Associate Professor Denis VOVCHENKO (Oclahoma Northeastern State Un./USA)
Associate Professor Entela MUÇO (Devlet Arşivleri Genel Müd./ARNAVUTLUK)

BU SAYININ HAKEMLERİ/BOARD OF REFEREES FOR THIS VOLUME

- Prof. Dr. Bayram AKÇA (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. İlhan AKSOY (Ondokuz Mayıs Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Kemal ARI (Dokuz Eylül Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Zafer ÇAKMAK (Fırat Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Dilşen ERDOĞAN (Dokuz Eylül Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Mustafa GÖKÇE (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Abdullah GÜNDOĞDU (Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Necdet HAYTA (Gazi Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Ercan HAYTOĞLU (Pamukkale Üniversitesi /TÜRKİYE)
Prof. Dr. Figen ATABEY (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Süleyman İNAN (Pamukkale Üniversitesi /TÜRKİYE)
Prof. Dr. Şenol KANTARCI (Akdeniz Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Mehmet KARAYAMAN (Uşak Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Bekir KOÇ (Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Hatice ORUÇ (Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Mustafa ŞAHİN (Dokuz Eylül Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK (İstanbul Üniversitesi /TÜRKİYE)
Prof. Dr. Halil TOKCAN (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. İsmail TÜRKOĞLU (Mimar Sinan Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Hakkı UYAR (Dokuz Eylül Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Hakan UZUN (Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Uğur ÜÇÜNCÜ (Karadeniz Teknik Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. İsmet ÜZEN (Çankırı Karatekin Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Behçet Kemal YEŞİLBURSA (Bursa Uludağ Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Ensar YEŞİLYURT (Pamukkale Üniversitesi /TÜRKİYE)
Prof. Dr. Özgür YILDIZ (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Durmuş AKALIN, (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Seher AKÇA (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Fevzi ÇAKMAK (Dokuz Eylül Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Güven DİNÇ (Akdeniz Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Yasin DOĞAN (Pamukkale Üniversitesi /TÜRKİYE)
Doç. Dr. İsmail EDİZ (Sakarya Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Ramazan Erhan GÜLLÜ (İstanbul Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Sezen KARABULUT (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Umut KARABULUT (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Murat KARATAŞ (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Erdoğan KELEŞ (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Feyza KURNAZ ŞAHİN (Afyon Kocatepe Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Levent KÜÇÜK (Amasya Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Başak OCAK (Dokuz Eylül Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Olcay ÖZKAYA DUMAN (Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Mucize ÜNLÜ (Ondokuz Mayıs Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Fikrettin YAVUZ (Sakarya Üniversitesi/TÜRKİYE)

BU SAYININ HAKEMLERİ/BOARD OF REFEREES FOR THIS VOLUME

- Doç. Dr. Nadir YURTOĞLU (Kastamonu Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Öğr. Üyesi. Mehmet Korkud AYDIN (Kırıkkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Öğr. Üyesi. Süha Oğuz BAYTEMUR (Sinop Üniversitesi/ TÜRKİYE)
Dr. Öğr. Üyesi. Togay Seçkin BİRBUDAK (Gazi Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Öğr. Üyesi. Birgül BOZKURT (Mersin Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Öğr. Üyesi. Recep BÜYÜKTOLU (Çankırı Karatekin Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Öğr. Üyesi. Bahattin DEMİRTAŞ (Ankara Hacı Bayram Veli/TÜRKİYE)
Dr. Öğr. Üyesi. Halide DEVRİSHEVA (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Öğr. Üyesi. Alaeddin DOLU (Kastamonu Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Öğr. Üyesi. İbrahim KALKAN (Kırklareli Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Öğr. Üyesi. Burak KARABULUT (Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Öğr. Üyesi. Fehim KURULOĞLU (Tokat Gazi Osman Paşa Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Öğr. Üyesi. Musa GÜMÜŞ (Adnan Menderes Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Öğr. Üyesi. Müslime GÜNEŞ (Adnan Menderes Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Öğr. Üyesi. Kenan ÖZKAN (Altınbaş Gazi Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Öğr. Üyesi. Tefik PALAZ (Gazi Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Öğr. Üyesi. Selim PARLAZ (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Öğr. Üyesi. Erdal TAŞBAŞ (Akdeniz Üniversitesi /TÜRKİYE)
Dr. Öğr. Üyesi. Danyal TEKDAL (İnönü Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Öğr. Üyesi. Hakan TÜRKKAN (Karabük Üniversitesi/TÜRKİYE)

Amaç ve Kapsam

Belgi, Atatürk Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından yayımlanan yakın dönem Osmanlı Tarihi, Atatürk ve Cumhuriyet dönemini içeren özgün, bilimsel makalelere yer verir. Uluslararası hakemli bir dergi olan Belgi, kış ve yaz olmak üzere yılda iki defa yayımlanır.

Yayımlanacak yazılarda bilimsel araştırma ölçütlerine uyma, alana bir yenilik getirme ve başka yerde yayımlanmamış olma şartı istenir. Yayımlanmamış olmak şartıyla daha önce bilimsel toplantılarda sunulmuş olan bildiriler de kabul edilebilir. Yayımlanan makaleler için telif ücreti ödenmez. Editör, gerekli görmesi halinde makaleler üzerinde düzeltme yapabilir.

İÇİNDEKİLER

Araştırma Makaleleri

Nuray Özdemir	1
Milli Mücadele Dönemi Mitinglerinde Türk Kadını	
Serpil Sürmeli	23
İşgâl İstanbul’unda Bir Divan-ı Harb-i Örfi Savcısı Cevad Abdurrahim Gücün	
Ayşegül Kuş	43
Lilo Linke’nin İzlenimleri Işığında Bir Devrim Şehri Olarak Samsun	
Nergiz Aydoğdu	59
Osmanlı Kimliğinden Türk Ulusuna: Modernleşen Türkiye’de Milli Kimlik Politikaları (1908-1918)	
Fahri Kılıç	73
Bolu Muallimler Birliği ve Yayın Organları	
Atakan Esen-Sabit Çetin	89
İki Savaş Arası Dönem Türk-Amerikan İlişkilerine Yeni Bir Soluk: Curtiss-Wright Şirketi İle Yapılan İş Birliği Ve Türk Havacılığını Geliştirme Çabaları	
Sinan Başaran	125
Fifty Years of Adventure: Relations Between Turkey And Iceland	
Nadir Yurtoğlu	139
İnönü Dönemi’nde Türkiye’de Tütün Yetiştiriciliği ve Politikası (1938-1950)	
Nursal Kumaş	177
İstanbul Halkevleri Güzel Sanatlar ve Temsil Şubelerinin Faaliyetleri (1939-1951)	
Murat Kılıç	211
1950 Seçimlerinde CHP Propaganda Komiteleri	

Kaan Cem Geniş	233
Londra-Zürich Anlaşmalarına Giden Süreç (1959)	
Tunç Boran	253
Demokrat Parti'nin Atatürk Filmi Projeleri	
Sabri Becerikli	279
Mektupla Öğretmen Yetiştirme	
Nermin Zahide Aydın	301
27 Mayıs 1960 Döneminde Maraş'ta Propaganda Faaliyetleri: Halk Postası Gazetesi Örneği (1960)	
Nimet Ayşe Aksoy	323
İtalyan İşgali Öncesinde Rodos ve Vali İbrahim Bey'in 1911 Tarihli Raporu	
Murat Karataş-Suat Eren Özyiğit	347
İngiltere'de Kurulan Dardanel Komisyon'un Çanakkale Savaşı İle İlgili Sorularına Osmanlı İmparatorluğu'nun Verdiği Cevaplar	
Sehernaz Güvenbaş-Mesut Güvenbaş	367
Alman Topçu Binbaşı Lierau'nun Dilinden Kösten Adası'nın Kurtarılması	
Ali Bozçalışkan-Tekin Avaner	383
Göç Yönetimine Dair Bir Kesit: Dobruca'dan Türkiye'ye Göçler	
Bilge Karbi	397
İmparatorlukların Dağılma Sürecinde Osmanlı Devleti ve Avusturya'da Kadın Hareketi	
Öznur Çuha	419
XIX. Yüzyıl ve XX. Yüzyıl Başlarında Antakya ve Civarında Görülen Salgın Hastalıklara Dair Bazı Bulgular	
Oya Gözel Durmaz	445
1909 Tarihli İspirtolar Kanununun Kısa Hikâyesi: Osmanlı'da Üretici- Devlet İlişkileri ve İktisadi Bağımlılık Sorunu Üzerine Bir İnceleme	

Meltem Begüm Saatçı Ata	459
Müze-i Hümayun Müdürü Dr. Philipp Anton Dethier'nin Osmanlı Maarif Nazırları Dönemindeki (1872-1881) Faaliyetleri Üzerine Bir Değerlendirme	
Erdal Taşbaş	483
Akdeniz Köle Ticaret Güzergâhında Bir Durak: Rodos Adası	
Ainur Arkhymatayeva	501
The Policy of Collectivization Drive in Kazakhstan Based on The Form of Socialist Restructuring Reform in The Soviet Union	
Özel Bölüm: Nevzat Gündag'ı kaybettik	521
Yazım Kuralları	524